

הניזקין פרק המישי גיטין

עין משפט גר מצוה

גד א מ"ט פט"ו מהל'
עומלת לחולין הלכה
טו
גה ב מ"ט פ"ו מהלכת
מוכל ומיזק מלכה א ג
טו"ט ח"ט פ"טן שפה
פ"א א וברכ אלפס ב"ק
פ"א דף ג ע"ג ובהל"ש
שם פ"טן טו: א
גו ג מ"ט שם הלכה
ד וע"ש בהגהות
גו ד מ"ט שם הלכה ה
(וע"ש בב"מ):

תוספות ר"ד

ופסל בכך חיובין ואם היו
שוניין פטורים משלם
הקרבן לבעלים אמר
חוקיה דבר תורה אחד
שונו ואחד מיד חיוב
מ"ט ה"ק שאינו ניכר
שביה ה"ק וק"ל אדם
מועד לעולם בין שוגג
בין מידד ומה טעם אמרו
בשוגג פטור כדי שידועו
שמיא או דעם דאי
מחיובין ליה לא מודע ליה
ואכיל איטרא. ור' יוחנן
אמר דבר תורה אחד שוגג
ואחד מיד פטור ה"ק
שאינו ניכר לאו שמיה
ה"ק ומה טעם אמרו
במזיד חיוב שיהא יתא כל
אחד ואחד הולך ומטמא
שהרתיבו של חבירו ואומר
פטור אני. ור' א"ג ללאו
שמה ה"ק הוא
מגרמא דניזקין דאפילו
מאן דאמר גרמא בניזקין
פטור הכא מיהויב מפני
שעושה מעשה בידים אבל
בגרמא ליכא מעשה בידים
וכל בני דמתני' מטמא
ואומדע ומפסל ומפסל אית
בהו מעשה מה שאין
כן בגרמא דמפסל נמי
אצ"פ שברבו כעלמא
הוא מעשה גמור יש
שם שהוה שוחט וזרק
באותו היבור ופוסלו
בידים: ובפרקי דלעיל
אמר אמר אביי נקיטין
טימא טהרותיו של חבירו
ומת לא קנסו בנו אחריי
מאי טעמא ה"ק שאינו
ניכר לאו שמיה ה"ק
וקנס דרבנן הוא לדידיה
קנסו רבנן לבריה לא קנסו
רבנן ויש ללמוד מכאן
דאצ"פ דנינן דינא דגמרי
דמארבין כפ' הגזול
ומאכיל אס מת קידם
שילם בנו פטור משלם
(א) שהרי ה"ק שאינו
ניכר הוא גדול מגרמא
ואפילו הכי בני פטור:

(א) נראה דר"ל שהרי אפי'
למי דר"ל לקמן דקנסו שוגג
למי מוד מ"ט בגמרי מ"ל
דשוגג פטור ומו שמתג
רביש לקמן ע"כ.

מהדר חיב א"י קנסר דאפשר לנסך בלא הגנה ולא דמי לעקירה
והנחה דשנת א"י אפשר דרבי ירמיה פליג אדרבי אבין וכן משמע
דלמר דנמורה (ב"ק דף ע: ע) דלמר ליה זרוק גניבותין לחלמי ותקני
לי גניבותין ופריך דממטי לאורי חלמי קנס ומתחייב בנפשו לאו היו

עד דנימי ומטי בצאורם לא תקני
לי גניבותין עד שנתו והיינו דלא כרבי
אבין דלרבי אבין לא כריך לאוקומי הכי
דעקירה לורך הנחה היא וכן משמע
בהגזול בתרא (שם דף ק"ח). דקאמר
בראשונה היו אומרים המטמא
והמדמע חזרו לומר אף המנסך
ומפרש מעיקרא סבור כרבי אבין
ולכסוף כרבי ירמיה ועוד י"ל דטעמא
דשמואל אף ע"ג דהגנה לאו לורך
דניסוך הוא אפי' הכי פטור כיון
דלשעת ניסוך לא מחייב דקיס ליה
דזרבה מיניה אשעת הגנה נמי
מיפטור דלמר לו הרי שך לפניך כמו
תרומה ונטמאת דכמו דלס נסכו אחר
אומר לו הרי שך לפניך הכי נמי כי
ינסך ליה איכא אע"ג דמנסך ליה
בידים כיון דקיס ליה דזרבה מיניה
ורב סבר כיון דלשעת הגנה לא
שיך למימר דקיס ליה דזרבה מיניה
יש לחייב מחמת הגנה אלמ מה
שיעשה בידי אחר כן אע"ג דהיה
שעתא קיס ליה דזרבה מיניה:
משום דקא מפסיד ליה לגמרי.

ה"ק שוגג ניכר אינו ה"ק לזחוקיה
הוא ליה לאכרופיה לפטורא:

בראשונה היו אומרים המטמא
והמדמע.

בתרא (שם ק"ח). כמוה אפכא וזו
אחת מקוגיות הפוטורא:

שלא היא כ"א אחד ואחד בו.
הקשה ח"ה אפרים הא

דתן דזרק עד סוף (בבב"ב דף כח: ע)
דן את הדין טימא את הטבור מה
שעשה עשוי ושלם מציתו ואמאי
דלחין דינא דגרמי ויחא דלקמן
קניס ר"מ שוגג אטו מיד אבל לנאן
דמוקי אפילו כדכנן (א) וצנגע ח"ה
ערך קשה ל"י יוחנן אמאי חייב
ומיהו לחוקיה אתי שפיר דלא שייך
למיפטריה כדי שידועו ומיך דהתם
פשע דמה היה לו לטמאות כדי
לחוקיה דכרי והיו כמו מוד דהכא
וא"ל צטיהר את הטמא שערבו
עם פירוטיו לפטור לחוקיה כדי
שידועו ויש לומר לחין רגילות שיחורו
מהוראמו אלא ע"י אחרים הלכך
לא חיישינן: **ותני** ע"ה מפני
תיקון העולם. ברוב ספרים גרסינן
במתניתין הכהנים שפילו מתקדש
שוגגין פטורין מזידין חייבין ופריך

היינו **מדמע**. שמעבר דהימר דבר האוסרו וכיון דשמעין דקנסוהו
רבנן ה"ה דילפי מיניה למנסך ולא אנטריך למתנייה אבל השתא
דמנסך ממש אינטריך למתנייה דלא תימא קס ליה דזרבה מיניה
ופטור: **וקנסא הוא**. מטמא ומדמע דכמוי דממע

הזיקן שאינו ניכר לא שמה ה"ק:
וקנסא מקנסא לא ילפינן. דהא
לאו דינא הוא והיכא דקנסו קנסו
והיכא דלא קנסו לא קנסו ולהכי
אנטריך מנסך: **ולמאן דילפי קנסא
מקנסא**. היינו רב דלמר מנסך ממש
דלילו מערב לא אנטריך דילפינן
ממדמע אע"ג דקנסא הוא: כל בני
דמתני' למה לי ליתני חדא ויילפא
אליך מיניה: **משום דקא מפסיד לה
לגמרי**. דלא חויא חו לאכילה:
דאסור לגרוס עומאה. מפני פרושים
שאולין חולין צטורה ומשום דענד
איסורא קנסוהו: **מדמע**. לא מפסיד
לגמרי דהא חוי לכהנים וזבני
מיניה צוול: **משום דשכית**. דענד
ובמילתא דשכית עבדי רבנן תקנתא
כי היכי דלא נעבדי: **כר ירמיה**.
דמלאגנזה קנייה: **למה לי**. כיון
דתן מנסך צמתיה דרישא כ"ש
מדמע דליכא למימר דקס ליה
דזרבה מיניה: **מנסך**. מפסיד
לגמרי שאוסרו בהגהה אבל מטמא
אע"ג דמפסיד ליה לגמרי לענין
שהוא עזמו אינו יכול לאכול אבל
חוי הוא עדיין ה"הסקה או למאכל
בזמה דלפי' מטמא חרומה חוי
להסקה לא לזמה כון: מטמא
איכא הפסד מרובה דלא חויא חו
לאכילה: **שמה ה"ק**. ובה"ק לא
חילקה מורה כשהוא צא בידי אדם
עזמו בין שוגג למוזד כדלמרינן
בהחולל (ב"ק דף פ"ה): פלע תחת
פלעו לחייב על שוגג כמוד: ה"ק
שאינו ניכר. כגון ה"י דמתניתין
שלא נשתנו מתכות שהיו: כדי
שידועו. שטימא או דימע דאי
מחייבת ליה לא אתי מודע להו
לבעלים ואכיל איסורא: **לשעריה
קא מכוין**. דלי לאו להקניט צא
ולעדו למה לו דענד: הכהנים
שפגלו. קרבנות ששחטו וזרקו
לאכול מהם חוץ לזמנם ולא הורלו
לבעלים: **מזידין**. שידעו שפסולים
בזך: **חייבין**. לשלם דמיהם לבעלים
שהרי לריכין להביא אחרים ואי נמי
דזבה ה"ק קשה דענינו שלא הקריב
קרבנו שהרי להביא דרוון היה מנקה:

מפני תקון העולם. קס"ד דה"ק
חייבין מפני תקון העולם שלא ירגילו
העולם מיכטיא ליה. דהא חייבין
דמוד דינא דאורייתא הוא ותיקון

העולם אפטורין הוא דשייך למיתני כדי שידועו: **הא שוגגין
פטורין**. דמתני' ללא תני שוגגין פטורין צהדיא ברשע ואי נמי

תני תקון העולם לא ארישא קאי: **מי טעמא**. דפרה אדומה
וכן פרה עזמה נפסלין צמלאכה דכתיב (במדבר יט) אשר לא
עלה עליה עול וזמי טעמא כתיב למשמרת למי נדה ומתיא
בצפרים מה ת"ל שיכול אין לי שעתא מלאכה פוסלת אלא צפרה
ומזין אף צמים ת"ל למשמרת למי נדה כלומר שהיו משומרות
שכן ולא לזרז אחר: **פטור מדיני אדם**. לטלם: ומייב דייני
למך. פורענות לטלם לשעשים. שנתכוין להפסיד את ישראל:
לרצקה. לתקום אסיפת הצהמות וקישורן כמו כעגלי מרובק
(מלאכי ג'): **כדי שטינק**. את אמה: **ודפוס**. צמצומה עם השאר
דשלומוין ליכא אעשה ידיו דלמר לעזבה הכנסתיה שטינק
ופסולה לא היו אלא מחמת מחשבת שנתכוין אף שדפוס וגרמא
צניקין פטור דלמחשבה לא מחייבין ליה דפסולה מחמת
מחשבה הוא דלמר (פסחים טו): עונד דומיא דענד דניחא ליה:

לכרוא. לפיכך נלמד קודם
גולגלח דיתמ, ולמזוני.
מוון האשה והבנות
והיחוסים, ולקבורה.
לקבורת מתו לו היחוסים,
מובנין. נכסי דיתמי
בלא אכרואת. שאין
שמות ומזון לזרז (בבב"ב
טו). המטמא. שהיה של
חבירו, והמדמע. הרומה
במזון של חבירו, דמחיל
לה, דמייב ליה למועביה
לכהנים דמי חרומה,
דהיינו צוול, דלא חוי
אלא לבעלים והמנסך. כיון
של חבירו נעבדת וכתיב
(ויקרא טו). בשוגג. שלא
ידע שהיא חרומה ולא
ידע שהוא נאסר בניסוך
זה, או כפסדו אין עליו
הוא (שם). פטור. מלגלם,
ואע"ג דמיק שוגג חייב,
דקיימא לן (ב"ק טו) אדם
מועד לעולם בין עד בין
יש בין שוגג בין מזיד, הכא
ה"ק שאינו ניכר הוא ולא
שמה ה"ק (שם). במזיד
חייב. לטלם דקנסוהו רבנן,
ומשום דקס ליה דזרבה
מיניה לא מיפטור, ואע"ג
דחייב מיניה משום עובדת
לכהנים, ואפילו לא התרו
בין דלא מיקטל ק"ל
חייב מימות שוגגין פטורין
מלגלם, הכא חייב אפילו
מזבוניה, מלאוקומיה
טעמא משעב דלצבחה
על מנת לאוסרו מחייב
לגמרי, ומתחייב בנפשו לא
היו עד שעת ניסוך (שם).

ע"כ שייך לעמוד הקודם
דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

דאסור לגרוס טומאה
לחולין שבארין
ישראל. משום תקנת
תרומה (פסטה יג').
בראשונה היו אומרים
המטמא. טהרותיו של
חבירו, והמדמע. יינו
של חבירו לע"ג, דלמ"ג
דקמייה מנה ואין היקוי
ניכר משלם (ב"ק פ"ה).
ה"ק שאינו ניכר. דהא
שהיו טהרותיו מנחות
לפני ואין ה"ק ניכר כסן
לכחיה (ה). הבהנים
שפגלו במקדש מזידיים
חייבים. לשלם לבעלים
דמי קרבן (מנחות טו).
העושה מלאכה במי
הטמא. שקל כנגד
משקלו, ופרה וכל בעבדי
נפסלין צמלאכה (ב"ק פ"ה
וכע"ז שם טו).

הניזקין פרק חמישי גיטין

גד.

עין משפט
גד מצוה

[6] וכבודו [ג.], (ב) שם
[ע"ש, (א) יבמות ג.], (ד) שם,
(ה) פ"א ל"ג, (ו) פסחים טו;
ויואל. ו. תמנות. כה. יבמות ג.
וזמס מה... (ז) תמנות פ"ב
מ"ג ב"ב א. ח. (ח) ג"ז שם,
(ט) ורי"ה ט. (י) ו' ו' ו'
טמאה. (כ) וינאה ו'.

גלוין הש"ס

רש"י ד"ה האכל מינה
ב"י דהאכל תריסר
בפוסתא הניקו בביה
ואפילו היא במאה. ע"י
חולין דף ק"ג ע"ב וי"ע:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] רש"י ד"ה האכל
מינה וכו' ואפ"י היא
טמאה. י"ב ל"ע דמיה
טמאה בטמאה הניקו אינה
במינה כדא"י בחולין ק"ג
ע"ב וי"ע הר"מ פ"ז
מה"ל תרומות הלכה א'
וכן רמ"א לנעל בני יעקב
בגהות רמ"ס שם תמה
על רש"י בזה וכו' וע"י
בפ"ס מ"ס ח"ס לפר"ח
הכלל תרומות פ"ו הלכה
א' וינאה חולין ביבמות
דף ז' פ"א וד"ק:

תוספות ר"ד

דכ"י הוא דהא המחיצת
הכרס שפירצה דא"ר מאיר
דקדש וחייב באחריות
ליפניו ודבר ר"מ גרמא
בניזקין חייב והרם במיד
הוא כדקתני אמרו לו
גדור תירוש הימנה ולא
גדרה הרי זה קדש
וחייב באחריותו דמשמע
טמאה הדרויהו מחייב
הא לא הוה לא:

ואין מונין. נתייעותיהן לשבתות שאין מונין ימים לנתייעה אלא שנים לפיכך אין הדבר יודע לזמן מרובה שנטע בשבת: מאי דבר אחר. למה ליה לאתויי טעמא אחריתא: הכי קאמר וכי יומא שבת נמי. וזמנין דלרין למימני דמיאט הנוטע ערב שביעית ל' יום לפני ראש השנה עלתה לו שנה לשי ערלה לשלשים יום בשנה חשבוני שנה ומותר לקיימן בשביעית פחות משלשים יום לפני ראש השנה לא עלתה לו שנה ואסור לקיימן בשביעית הלכך זמנין דשבת זו שנטע זה הויא א"י שלשים לפני ר"ה ומונין איתו שנה ואי הוה צניר ההוא יומא לא הוה סליק ליה שמה ולאחר זמן כשאוכלין מן הפירות לסקוף שמי שנים ואומרים למה הותרו פירות הללו לשמי שנים ואומר להם השלשים שלפני ר"ה חשבוני שנה ומוכרים שנטע בשבת וליקנסוה: **הא שמע דבר אחר נחשדו ישראל על שביעית.** ואיכא למישא מתוך שהדבר ניכר אחי למישרי נתייעה בשביעית: ולא נחשדו על שבתות. ואפילו יזכר וירעד הדבר לא אחי למישרי נתייעתא בשבת: **דיררא בר דיירא.** גר בן גיורת: פ"ט. דרבי מאיר דברבנן לא קניט שוגג: **אכל תרומה.** בשוגג ואפ"י טמאה:

ואין מונין לשבתות דבר אחר נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות מאי דבר אחר ה"ק וכי תימא שבת נמי זימנין דמיקלע יום ל' בשבת דאי נשע ההוא יומא הוא דסלקא ליה שתא ואי לא לא סלקא ליה שתא ת"ש דבר אחר נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא ב"באתריה דרבי יהודה חמירא להו שביעית דההוא דאמר ליה לחבירו דייך בר דיירתא אמר ליה אנא לא אכלי פירי דשביעית כוותך תא שמע **אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורין שילם חולין טמאים** מהו אמר סומכוס משום ר"מ בשוגג תשלומי תשלומין במזיד אין תשלומי תשלומין וחכ"א אחד זה ואחד זה תשלומי תשלומין וחזור ומשלם חולין טהורים והוינן בה במזיד אמאי אין תשלומי תשלומין תבא עליו ברכה דאכיל מיניה מידי דלא חוי ליה בימי טומאתו וקא משלם ליה מידי דחוי ליה בימי טומאתו ואמר רבא ואמר ר' אבהו כדו חסורי מחסרא והכי קתני **אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים שילם חולין טמאים** מהו סומכוס אומר משום ר"מ בשוגג תשלומי תשלומין במזיד אין תשלומי תשלומין וחכ"א אחד זה ואחד זה תשלומי תשלומין וחזור ומשלם חולין טהורין ואמר רב אהא בריה דרב איקא הכא קנסו שוגג אמו מזיד איכא בינייהו (ד"מ סבר לא קנסו שוגג אמו מזיד וחכ"א קנסו) הכי השתא התם גברא לשלומי קא מיכוין אגן ניקום וליקנסיה ת"ש דם שנבמא וורקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה אמר לך ר"מ הכי השתא התם גברא לכפורי קא מיכוין אגן ניקום ונקנסיה תא שמע **ההמעשר בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל הכי השתא התם גברא לתקוני קא מיכוין אגן ניקום וליקנסיה תא שמע ההמטביל בליום בשבת בשוגג ישתמש בהן במזיד לא ישתמש בהן הכי השתא התם גברא לטהורי מאני קא מיכוין אגן ניקום וליקנסיה ורמי דר' יהודה אדרבי יהודה דברבנן דתניא נבלו**

וקמשלם מידי דחוי ליה בימי טומאתו. פירוש קודם שישלם אכל לאחר שישלם נעשה תרומה ולא חוי ליה: **אכל תרומה טמאה** מהו כו' בשוגג תשלומי תשלומין. לא כמו שפירש בקונטרס דקנסו לפני מדה משלם דאפ"י את"ל לפני מדה משלם שזין להסיקה כשיעור תרומה טהורה שאכל ללא גרע מגולן כדאמר התם כל היכא דמעיקרא שויה ד' ולנסוף שויה זוזא לא תבעי לך לפני דמיס משלם כי תבעי לך דמעיקרא לא שויה אלא זוזא ולנסוף שויה ד' מ"מ כמזיד אין תשלומי תשלומין לאלל מידי דקפלי עליה זנינא ומשלם מידי דלא קפלי עליה זנינא: **הכא** בקנסו שוגג אמו מזיד כו'. כהאשה רבה (יבמות דף ז.) מעיקרא ס"ד דלין תשלומי תשלומין כלל קא"י מאיר ופרין מינה למלן דאמר אין כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה ומסיק דאין תשלומי תשלומין וחזור ומשלם חולין טהורים כדכונן ולא פליגי אלא בקנסו שוגג אטו מזיד כו': **דם שנבמא וורקו.** ור"מ מאי קשיא ליה לר"מ והא לאו קנסו ממני? היא דבריייתא היא דהקומץ רבה (מנחות דף כה.) וי"ל דמין אסתס מתני' דכ"ד לולין (פסחים דף פ.) דתמן הפסקה שנוק דמו ואח"כ נודע שהוא טמא הניקו מרנה ודייק בגמ' טעמא דאח"כ נודע הא נודע ואח"כ נורק לא ומייתא בריתא דמפרש כהדין והך קשיא לרבינא דמפרש [כפ' כ"ד לולין] (שם) דשוגג קאי אורייתא דלכ"ד שילא דמפרש דקאי אטומאה לא קשה מידי דטומאה דאורייתא: **המעשר בשבת.** משנה היא דפרק שני דתרומות (משנה א.) וכן היא דהמטביל כלים ופרין מנייחו משום דסתם משנה ר"מ היא ומינה דפרין כרישא מההיא דמעשר והיא שנויה שם בסוף: **נבלו** ונתפצעו. מינה דתניא בירושלמי דפרק דמטביל כלים דערלה נפלו ואח"כ נתפצעו דין בשוגג בין במזיד לא יעלו דבר ר"מ ורבי יהודה אומר בין בשוגג בין במזיד יעלו ורבי יוסי אומר שוגג יעלו מזיד לא יעלו טעמא דר"מ דקניס שוגג אטו מזיד טעמא דרבי יוסי כדאמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן כל האיסורין שריצה עליהם שוגג מותר מזיד אסור טעמא דרבי יהודה מפרש משום דכבר קנסו בידו פירוש כבר נתקלקלו פירומי בשעת פליעה: **אמר**

ואע"ג דסוף סוף הן נעשין תרומה ולא חוי ליה דהא טמאה היא מיהו חולין טמאין מיכוין לשלומי ולא ידע דהם נעשין תרומה: **משלם כל דהו.** כל שהוא חולין בין טהורין בין טמאין: **בשוגג תשלומי תשלומין.** דהא אכל תרומה שוגג לפי מדה משלם ולא לפי דמים. כל ע"ג דהך טמאה גרעא מההיא דאלל תשלומין הן מדאורייתא ורבען נמי לא קנסוה והאיל שוגג בתשלומין: **במזיד.** שדע שטמאין הן: אין תשלומי תשלומין. דקנסוהו רבען שמתכוין להפסיד כהן: **ואמר רב אהא בריה דרב איקא.** ביבמות כהאשה רבה (דף ז.) דמזיד נמי דקאמר ר' מאיר אין תשלומי תשלומין להפטר לגמרי קאמר כלומר שצריך לחזור ולשלם חולין טהורין כדכונן בשוגג הוא דלפני דארכבן לרבי מאיר לא קנסו שוגג אטו מזיד ורבען קנסו. והא הכא איסורא דרבען היא דמדאורייתא תשלומין מעליא מינה דלפי מדה משלם וכי משלם טמאין אפ"י כמזיד איסורא דרבען הוא דעבד ולא קניס רבי מאיר שוגג: **לשלומי מיכוין.** ואדם כשר הוא: **ואגן ניקום ונקנסיה.** על שגגתו. אכל מטמא ומדמע שוגג אינו מתעסק בטובה: **בשוגג הורלה.** דהניקו מרנה ומותר כשר באכילה: **במזיד לא הורלה.** מדרבנן וקנסא הוא לאסור כשר באכילה אכל צעלים מתכפרו והך וריקת מזיד איסורא דרבען היא דמדאורייתא ורק לכתחילה דהניקו מרנה: **ואגן ניקום ונקנסיה.** על שגגתו. וה"ה דמני לשנויי הא מני רבי יהודה היא דלא קניס דרבען דהא לאו קנסו משנה היא אלא בריתא היא דמנחות כהקומץ רבה (דף כה.) מיהו ינחא ליה לשנויי דאפ"י מימא רבי מאיר היא: **המעשר בשבת.** איסור שבות דרבען היא דתמן במשילין (כ"ה דף לו.) אלו הן משום שבות של מלואה אין מגביהין תרומות ומעשרות דמיחו כמתקן והך המעשר בשבת קנסו טמאה היא דמנחות (פ"ב מ"ג.) וכן המטביל כליו מטביל נמי איסורא דרבען היא דמנחות כ"ה דפרק י"ט (דף י"ח.) מפני שגראה כמתקן כלו. וכל הני רמינן דרבי מאיר אדרבי מאיר דקניס לעיל דרבען: **נבלו**

כב א מ"י פ"א מה"ל
שמעיה ויובל הלכה
י' סמך לחין רסו:
כג ב ג מ"י פ"א מה"ל
תרומות הלכה כ:
כד ד מ"י פ"ג מה"ל
שבת הלכה ט סמך
לארין פה מ"ט ע"ה א"ח ס"י
שלט ספיק ד:
כה ה מ"י שם הל' מ
סמך שם:

מוסף רש"י

דההוא דאמר ליה
לחבירו. כהמיה דר'
יערה. דייך בר דיירתא.
גר בן גיורת (בכורות ז.)
אכל תרומה טמאה.
בשוגג. משלם חולין
טהורין. דכמי (ויקרא
כג.) וכן לכתב את הקדש.
דבר הראוי להיות קדש
(יבמות ז.) בשוגג
תשלומי תשלומין. אם
בשוגג שילם טמאים. קנסו
טהורים הם (שם.) במזיד
אין תשלומי תשלומין.
דקנסין ליה (שם.) תבא
עליו ברכה. אמאי קנסת
ליה. מאי מזיד י"ח כאל.
אע"פ שידע קון טמאים
הוא לתשלומין
הטובים (שם.) דאכיל
מיניה מידי כו'. ואע"ג
שמתקנין נעשים תרומה
ולא חוי ליה טומאה.
הא מיחא לתשלומין מעליא
איכוין. תרומה טמאה לא
חויא לאכילה. כהן טהור
קאי עליה כעשה כ"י הערל
(ג"מ.) וכן עשה קאי עלה
במינה. דלא חלק הכתוב
לנבי טומאה הגוף בין
קדשים טהורים לקדשים
טמאים (יבמות ז.)
משלם כל דהו. ואפילו
חולין טמאים (שם.) דם
שנבמא וורקו בשוגג.
קפדו לין קרינתו מקנינן
טמאה (תמנות כה.)
הורצה. קניסן צעלים
דמיתה לין (פסחים טו.)
במזיד לא הורצה.
לכיהו כשר קרן נאכל
לכיהו דקנסא הוא. אכל
צעלים מתכפרו. כדאמרין
ביבמות כהאשה רבה (ז.)
דכין דמדאורייתא מני
נמי אמרו. לא מזו רבען
למימר ליה י"ל אחימי חולין
לעורה (פסחים טו.) ולא
שיבא אחר דא"כ נמלאו
ביד ממין לעקור דבר מן
התורה ולהכיל חולין
לעורה מבחיים מהו ואע"פ
שהניקו מרנה קנסוה רבען
שלא יחא כשר נאכל ויחא
(ז.) במזיד לא יאכל.
שעבר על השבות דאין
מגביהין תרומות ומעשרות
ביו"ט ובפ"ה (ז.)
המטביל כלים בשבת.
במקום שיש לו בחלון.
ועבר על ארבעת דאמרי
במתניתין מטבילין כלים
מלפני השבת. דגראה
במתקן (שם.)